

ЗАКАРПАТСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДЕПАРТАМЕНТ ЕКОЛОГІЇ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ

пл. Народна, 4, м. Ужгород, 88008, тел.: (0312) 61-67-01, 61-55-36, 61-36-89,
веб-сайт: ecozakarp.at.gov.ua, e-mail: central@ecozakarp.at.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 38766364

№ _____

На № _____

від _____

(дата офіційного опублікування в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля (автоматично генерується програмними засобами ведення Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля)

**ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ
ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «СІ-ЕН-ДЖІ»**

код ЄДРПОУ 40339458

Юр.адреса: 89452, Закарпатська обл., Ужгородський район, с. Вовкове, вул. Тайня, 5 км.

(заявник та його адреса)

22.11.2021

(дата видачі)

1834/02-02

(номер висновку)

№ 20217148220

(реєстраційний номер справи про оцінку впливу на довкілля планованої діяльності)

№ 1691/02-02 від 27.10.2021

(номер і дата звіту про громадське обговорення)

ВИСНОВОК

з оцінки впливу на довкілля

планованої діяльності спорудження пошукових свердловин №104-Ужгородська, №105-Ужгородська, №106-Ужгородська, №107-Ужгородська Ужгородської площі

За результатами оцінки впливу на довкілля, здійсненої відповідно до статей 3, 6–7, 9 і 14* Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», планованої діяльності спорудження пошукових свердловин №104-Ужгородська, №105-Ужгородська, №106-Ужгородська, №107-Ужгородська Ужгородської площі (далі – планована діяльність), встановлено, що:

процедуру оцінки впливу на довкілля планованої діяльності розпочато 15.07.2021 шляхом оприлюднення повідомлення про плановану діяльність, а 16.09.2021 року внесено до Єдиного реєстру звіт з оцінки впливу на довкілля планованої діяльності (далі – Звіт з ОВД) та оголошення про початок громадського обговорення Звіту з ОВД;

повідомлення про плановану діяльність оприлюднено на веб-сайті департаменту екології та природних ресурсів Закарпатської облдержадміністрації, опубліковано в газетах «Ужгород» від 17 липня 2021 №28 (1101) та «РІО» від 17 липня 2021 №18 (1213) та розміщене на дошках оголошень Сюртівської сільської територіальної громади (с.

Сюрте, с. Тийглаш), Чопської міської територіальної громади (с. Соломоново, м. Чоп) на офіційному веб-сайті Сюртівської сільської ради Ужгородського району та на офіційному веб-сайті Чопської міської ради Ужгородського району (підтвердженням факту оприлюднення є фотофіксація);

оголошення про початок громадського обговорення звіту з ОВД було оприлюднено на веб-сайті департаменту, опубліковано в газетах «Ужгород» від 18 вересня 2021 №37 (1110) та «РІО» від 18 вересня 2021 №37 (1222) і розміщене на дошках оголошень Сюртівської сільської територіальної громади (с. Сюрте, с. Тийглаш), Чопської міської територіальної громади (с. Соломоново, м. Чоп) на офіційному веб-сайті веб-сайті Чопської міської ради Ужгородського району (підтвердженням факту оприлюднення є фотофіксація);

громадське обговорення обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до Звіту з ОВД, тривало 20 робочих днів від дня офіційного оприлюднення повідомлення про плановану діяльність, яка підлягає оцінці впливу на довкілля, та було розпочато 15 липня 2021 і завершено 11 серпня 2021 року;

з дня офіційного оприлюднення повідомлення про плановану діяльність до департаменту надійшли в електронному вигляді письмові зауваження і пропозиції до обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля, громадської організації «Українська природоохоронна група» №1088/2021 від 09.08.2021, які суб'єктом господарювання враховані у Звіті з оцінки впливу на довкілля на сторінках 413 – 417 (Єдиний реєстр з оцінки впливу на довкілля – реєстраційна справа № 20217148220);

громадське обговорення Звіту з ОВД розпочалось 16 вересня 2021, тривало 25 робочих днів і було завершено 22 жовтня 2021 року. До звіту з оцінки впливу на довкілля зауваження і пропозиції від громадської до департаменту не надходили;

громадське обговорення планованої діяльності проводилося у формі надання письмових зауважень і пропозицій (у т.ч. в електронному вигляді) відповідно до Закону України «Про внесення зміни до статті 17 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» щодо запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)» від 18 червня 2020 року № 733-ІХ. Громадські слухання планованої діяльності не проводилися, не призначалися;

врахування пропозицій та зауважень, що надходили протягом громадського обговорення, відображено у Звіті про громадське обговорення, що є невід'ємною частиною цього висновку.

Планована діяльність, тип, основні характеристики та місце провадження планованої діяльності

Згідно із Звітом з ОВД, товариство з обмеженою відповідальністю «СІ-ЕН-ДЖІ» планує спорудження пошукових свердловин №104-Ужгородська, №105- Ужгородська, №106-Ужгородська, №107-Ужгородська Ужгородської площі з метою пошуку газових покладів та підключення свердловин до проекрованої установки підготовки газу «Ужгород» на території Сюртівської сільської територіальної громади Ужгородського району Закарпатської області.

Планована діяльність буде здійснюватися ТОВ «СІ-ЕН-ДЖІ» на підставі спеціального дозволу на користування надрами № 6104 від 11 березня 2016 року (внесено зміни), виданого Державною службою геології та надр України, погодженого Закарпатською обласною радою (рішення від 27.08.2015 № 1338), Мінприроди України (лист від 04.08.2015 № 5/3-6/9469-15), Держгірпромнаглядом України (23.10.2015 №

4973/0/1.02-06/6/15). Строк дії спеціального дозволу – 20 років, мета користування надрами – видобування вуглеводнів на Ужгородській площі; загальна площа ділянки спеціального дозволу – 301,4 км².

На ліцензійній ділянці проведено 3Д сейсмозвідувальні дослідження за результатами яких було заплановано буріння трьох пошукових свердловин (№№ 101, 102, 103). У 2019 році пробурена свердловина № 101, яка виявилася непродуктивною та була ліквідована. Для визначення перспективних точок для подальшого буріння свердловин на протязі 2020 року проводилася переінтерпретація 3Д сейсмічних досліджень та аналіз даних досліджень. В результаті чого виявлено перспективну структуру в західній частині ділянки Ужгородської площі. Очікувані початкові дебіти свердловин на рівні 40-45 тис.м³ /добу. Будівництво свердловин заплановано на кінець 2021 р. - початок 2022 р. У разі підтвердження промислових покладів вуглеводнів, буде запроєктовано та виконано будівництво комплексної установки з підготовки природного газу та підключення її до газотранспортної систем України.

В ході геологічного вивчення та дослідно-промислової розробки Ужгородської площі в межах спеціального дозволу на користування надрами планується будівництво чотирьох пошукових свердловин. Місце вибору точок буріння відповідає оптимальним геологічним умовам, вибір ділянок під будівництво свердловин враховує вимоги екологічного законодавства України, санітарні, протипожежні та природоохоронні обмеження. Облаштування майданчиків свердловин та буріння свердловин буде проводитися послідовно, у зв'язку з цим кумулятивний вплив на довкілля відсутній. Згідно чинного законодавства для проведення робіт з буріння свердловин мають бути відведені окремі земельні ділянки під буровий майданчик, кожен з яких повинен мати площу, достатню для розміщення бурового обладнання, привишкових споруд, службових та побутових приміщень та ін. з урахуванням екологічних, санітарних, протипожежних вимог.

Діяльність планується здійснювати у межах Ужгородського району Закарпатської області. В межах та поблизу Ужгородської площі розташовані населені пункти: Тийглаш, Сюрте, Соломоново, Чоп, Малі Селменці. Населені пункти сполучені між собою автошляхами із твердим асфальтовим покриттям. В межах площі також досить розвинена мережа ґрунтових (польових) доріг, що створює задовільні умови під'їзду до бурових майданчиків.

Пошукові свердловини №104 – Ужгородська, №105 – Ужгородська, №106 – Ужгородська та №107–Ужгородська розташовані на південному заході (на південний захід від с. Тийглаш та на північ від с. Соломоново) Сюртівської сільської територіальної громади, Ужгородського району Закарпатської області неподалік від межі із Чопською міською територіальною громадою. Майданчик для спорудження пошукової свердловини №104-Ужгородська передбачається розмістити на південний захід від с. Тийглаш на відстані 4748 м до найближчої житлової забудови даного населеного пункту та на північ від с. Соломоново (Чопської міської територіальної громади) на відстані 2832 м до найближчої житлової забудови. Відстань до державного кордону України – 1386 м. Майданчик для спорудження пошукової свердловини №105-Ужгородська передбачається розмістити на південний захід від с. Тийглаш на відстані 4295 м до найближчої житлової забудови даного населеного пункту та на північ від с. Соломоново (Чопської міської територіальної громади) на відстані 2569 м до найближчої житлової забудови. Відстань до державного кордону України – 1985 м. Майданчик для спорудження пошукової свердловини №106-Ужгородська передбачається розмістити на південний захід від с. Тийглаш на відстані 4972 м до найближчої житлової забудови даного населеного пункту та на північ від с. Соломоново (Чопської міської територіальної громади) на відстані 2382

м до найближчої житлової забудови. Відстань до державного кордону України – 1298 м. Майданчик для спорудження пошукової свердловини №107-Ужгородська передбачається розмістити на південний захід від с. Тийглаш на відстані 4757 м до найближчої житлової забудови даного населеного пункту та на північ від с. Соломоново (Чопської міської територіальної громади) на відстані 2464 м до найближчої житлової забудови. Відстань до державного кордону України – 1475 м.

Координати проєктованих пошукових свердловин Ужгородської площі наведено в таблиці 1.1.3. Звіту з ОВД:

Свердловина	Північна широта	Східна довгота
№104-Ужгородська	48°27'56.51"	22°09'48.72"
№105-Ужгородська	48°27'45.23"	22°10'15.33"
№106-Ужгородська	48°27'41.70"	22°09'40.56"
№107-Ужгородська	48°27'44.22"	22°09'50.50"

Відповідно до Звіту з ОВД тип власності та цільове призначення земельних ділянок для проведення планованої діяльності така: приватна, 01.01 Для ведення товарного сільськогосподарського виробництва. На рис.1.4.2.1 – Розташування свердловин №104-Ужгородська, №105- Ужгородська, №106-Ужгородська, №107-Ужгородська на Публічній кадастровій карті приведені кадастрові номери земельних ділянок відповідні під кожен свердловину: 2124883300:03:001:0262 (площа 1.5098 га); 2124883300:03:001:0269 (площа 1.5097 га); 2124883300:03:001:0221 (площа 1.5098 га); 2124883300:03:001:0218 (площа 1.5098 га). При здійсненні планованої діяльності користування земельними ділянками буде здійснюватися з дотриманням вимог ст. 97 Земельного кодексу України та ст. 18 Закону України «Про нафту і газ». На період спорудження свердловин передбачається укладання угоди на проведення пошуково-розвідувальних робіт з метою подальшого дослідження, оцінки запасів газонасних пластів з подальшим геологічним вивченням нафтогазонасних надр та видобування газу. Відповідно до Звіту з ОВД на період спорудження однієї свердловини площа відводу земель у короткострокове користування становить 0,8-1,2 га та передбачається укладання угоди на займання земельної ділянки із землекористувачем (за погодженням з її власником). Після закінчення робіт земельні ресурси повертаються ТОВ «СІ-ЕН-ДЖІ» землекористувачу в стані, придатному для подальшого використання за попереднім призначенням. Для проведення робіт з буріння свердловин мають бути відведені окремі земельні ділянки під буровий майданчик, кожен з яких повинен мати площу, достатню для розміщення бурового обладнання, привишкових споруд, службових та побутових приміщень та ін. з урахуванням екологічних, санітарних, протипожежних вимог. Оптимальна площа бурового майданчика згідно ВБН В.2.4-00013741- 001:2008 становить 2,0 га.

Для здійснення планованої діяльності передбачається облаштування під'їзних доріг до бурових майданчиків. Під'їзні дороги будуть покриті щебенем. Ширина дороги – 5 м (якщо буріння здійснюється буровою установкою з дизельним приводом) та 6 м (якщо буріння буровою установкою з електроприводом). Для прокладання дороги передбачено знання верхнього родючого шару (0,6 м – якщо незволожена місцевість, та 1 м – якщо перезволожена місцевість). Ґрунт складається в кагат поблизу дороги, при цьому, не перемішуючи шари між собою. Після проведення робіт передбачається покриття ділянки відходами піску та зверху – щебенем. Орієнтовні маршрути під'їзних доріг до свердловин подано на рис. 1.3.3.1.-1.3.3.2 Звіту з ОВД. Обсяг вилученого та переміщеного ґрунту під час прокладання під'їзних доріг до свердловин подано в таблиці 1.3.3.1.

У Звіті з ОВД розглядаються два варіанти буріння свердловин: буровою установкою

з дизельним приводом або буровою установкою з електроприводом. Комплекс наземних споруд, що використовуються для буріння свердловини, відноситься до тимчасових і після закінчення спорудження свердловини демонтується.

Буріння пошукових свердловин №104-107 Ужгородської площі планується здійснювати буровою установкою з дизельним приводом IDECO SBS DIR 806, вантажопідйомністю 160 т (або як альтернатива - буровою установкою з електроприводом DDE 804. До складу бурової установки IDECO SBS DIR 806 входить: головний привід: два ДВЗ CAT 3408-DITA, потужністю 370 кВт кожен; силовий привід бурового насосу; в) бурова вежа – мачтова; обладнання для спуско-підйомних операцій (талева система); циркуляційна система (для забезпечення замкнутого циклу циркуляції бурового розчину); блоки для приготування і очистки бурового розчину (для забезпечення необхідного об'єму та параметрів бурового розчину при поглибленні свердловини, очистки бурового розчину від вибуреної породи); противикидне обладнання (превентори). Спорудження свердловини складається з чотирьох основних етапів: монтажні-демонтажні роботи; буріння; кріплення ствола свердловини обсадними колонами і їх цементування; випробування свердловини на наявність промислового припливу газу. Тривалість циклу спорудження свердловин наведена в Таблиці 1.3.1.1 (стор. 35 Звіту з ОВД) для кожної зазначеної у Звіті з ОВД свердловини: 65 діб, у тому числі: монтажні роботи – 10 діб; підготовчі роботи до буріння – 2 доби; буріння – 30 діб; кріплення свердловини – 4 доби; випробування свердловини – 12 діб; демонтаж бурової установки – 7 діб. Буровий майданчик має розмір 60 м x 90 м – якщо буріння здійснюється буровою установкою з дизельним приводом (та 60 м x 115 м – якщо буріння здійснюється буровою установкою з електричним приводом). Для облаштування бурового майданчика передбачається зняття верхнього родючого шару ґрунту (40-50 см), після цього встановлюється основа – бетонний бій, відходи піску та поверх монтується залізобетонні плити.

Для спорудження свердловини, як надійного об'єкту по видобуванню вуглеводнів (газу, нафти) передбачається відповідна її конструкція. У Звіті з ОВД наведено орієнтовну конструкцію буріння свердловин №104-107 Ужгородської площі (табл.1.3.1.3, стор. 39 Звіту з ОВД):

Найменування колон	Діаметр колон, мм	Глибина спуску, м	Діаметр долота, мм	Призначення обсадних колон
Направлення	324	25	444,5	Для недопущення обвалу нестійких порід і перекриття верхніх водоносних горизонтів
Кондуктор	245	400	311,1	Для перекриття верхньої нестійкої частини відкладів і герметизації гирла свердловини
Експлуатаційна	178	1700	215,9	Для стаціонарного випробування продуктивних горизонтів

Очікувані об'єми видобутку природного газу становлять 20-70 тис.м³/добу. Глибина свердловин – максимальна 1700 м. Спосіб буріння – роторний, передбачається кріплення ствола свердловин високогерметичними обсадними трубами. Облаштування свердловин передбачає монтаж і обв'язку наземного обладнання свердловини залежно від способу її експлуатації, влаштування майданчика для обслуговування наземного обладнання та проведення підземних і капітальних ремонтів свердловин. Після проведення комплексу геофізичних досліджень і виклику припливу пластового флюїду, у випадку отримання промислового припливу, устя свердловини обладнується фонтанною арматурою,

підключається з допомогою газопроводу (шлейфу) до установки комплексної підготовки газу (УКПГ) і передається в експлуатацію. Очікувані об'єми видобутку природного газу з свердловини становить до 30 тис.м³/добу.

Підключення свердловини (на відстань до 1 км до проекрованої установки підготовки газу «Ужгород») включає обв'язку устя свердловин та прокладання газопроводів-шлейфів. Остаточна схема прокладання газопроводів-шлейфів визначатиметься тільки після погодження із землевласниками/землекористувачами, а також ОТГСУ (у разі проходження в межах охоронної зони магістральних газопроводів). Оскільки установка підготовки газу проектована, то маршрути прокладання газопроводів-шлейфів буде погоджено тільки після визначення остаточного розташування УКПГ «Ужгород» (після проходження нової процедури з ОВД). Остаточний діаметр газопроводів-шлейфів визначатиметься після виявлення промислового припливу газу та встановлення можливого добового об'єму видобутого газу. Сумарна довжина газопроводів-шлейфів від свердловини до проекрованої установки підготовки газу «Ужгород» приблизно становить 1,724 км (рисунок 1.3.2.1 – Орієнтовна схема прокладання газопроводів-шлейфів Звіту з ОВД; від св.107 до УКПГ – 269,44м, від св.104 - 6626,225м; від св.105 - 750,554м; від св. 106 - 77,506 м). Остаточне розташування УКПГ-Ужгород буде визначене після погодження із землевласниками/землекористувачами. Вплив від будівництва та експлуатації УКПГ буде оцінено в іншій процедурі з ОВД.

При відсутності промислового припливу свердловини ліквідуються. У відповідності до вимог Закону України «Про нафту і газ», «Правил розробки родовищ нафти і газу», надкористувач зобов'язаний ліквідувати свердловину у разі, якщо вона виконала своє призначення, або після спорудження свердловини не було промислового припливу вуглеводнів та її подальше використання за прямим призначенням чи для інших господарських цілей є недоцільним, або унеможливлено з геологічних, технічних, економічних, екологічних чи інших причин у відповідності з вимогами Положення про порядок ліквідації нафтових, газових та інших свердловин і списання витрат на їх спорудження (НПАОН 11.2-4.01-89), СОУ 11.200013741-001:2007 та НПАОП 11.1- 1.01-08.

З метою збереження родючого шару ґрунту передбачається зняття його в межах кожної бурової площадки. Знятий з території бурової площадки верхній родючий шар ґрунту складається в кагати висотою до 3 м і займає додатково 900 м² території за межами облаштованого бурового майданчика однієї свердловини (під час облаштування бурового майданчика для буріння буровою установкою з дизельним приводом) або 1150 м² – для однієї свердловини (під час облаштування бурового майданчика для буріння буровою установкою з електроприводом).

Для попередження проникнення в ґрунт фільтрату промивної рідини, ПММ, хімреагентів, стічних вод, а також щоб не допустити їх попадання в поверхневі водотоки, майданчик під бурову установку, технологічні блоки, склад під хімреагенти та глини викладаються залізобетонними плитами. Стики між плитами заливаються бетоном. Бурові відходи нагромаджуються в металевих ємностях об'ємом 40 м³ кожна та контейнері, що з'єднані перетічними лотками: контейнер - для нагромадження бурового шламу; ємність - для нагромадження відпрацьованого бурового розчину; ємність - для нагромадження БСВ. Біля вібросита встановлюється три контейнери по 2 м³ для шламу, крім того, на буровій площадці риється котлован під факельну ємність об'ємом 20 м³ для збору продуктів освоєння свердловини. Площадка обвалується мінеральним ґрунтом з висотою валу не менше 0,5 м. Мінеральний ґрунт, який не використовується для обвалування площадки, кагатується.

Згідно із Звітом з ОВД, при плануванні проектної діяльності (проект спорудження

свердловин, будівництва газопроводів-шлейфів, облаштування родовища) повинно бути враховано усі рішення щодо запобігання аварійних ситуацій: обладнання повністю герметизується, для безпечного доступу до запірної арматури та для обслуговування обладнання передбачені майданчики, на всіх технологічних лініях встановлюються манометри для контролю за тиском, уся запірна арматура відповідає характеристикам робочого середовища, у проекті витримано нормативні відстані від трубопроводів, які проектується, до існуючих підземних комунікацій, передбачений електрозахист газопроводу. Виконання вказаних умов зведе до мінімуму ризик виникнення аварійних ситуацій при експлуатації планованих об'єктів.

Етапи можливого впливу будівництва свердловин на навколишнє середовище:

- при підготовчих роботах – розмітка та планування майданчика для встановлення бурової установки, риття котлованів під ємкості для бурових відходів, влаштування житлово-комунального блоку та місця зберігання ПММ;
- при бурінні – руйнування гірських порід на вибої свердловин, приготування промивної рідини з метою вилучення шламу шляхом переведення осаду до твердого стану;
- при кріпленні свердловин – спуск обсадних колон, цементування заколонного простору;
- при випробуванні свердловин – виклик у свердловину припливу газів з пласта, випробування та визначення параметрів пласту і пластової рідини, спалювання газу;
- при демонтажних роботах – вивезення бурового устаткування та матеріалів;
- під час проведення рекультивації – вивезення гравію або плит, розрівнювання території бурового майданчику.

Згідно з наказом Міністерства охорони здоров'я України № 362 від 02.07.2007 «Про внесення змін до Державних санітарних правил планування забудови населених пунктів», затверджених наказом МОЗ від 19.06.96 № 173, санітарно-захисна зона для свердловин, буріння яких здійснюється буровими верстатами з дизельним приводом, становить 500 м; санітарно-захисна зона для свердловин, буріння яких здійснюється буровими верстатами з електричним приводом, становить 300 м. Санітарно-захисної зони для свердловин наведено на рис. 1.1.2-1.1.5 (стор. 24 - 27) Звіту з ОВД (Ситуаційні схеми розміщення свердловин).

Відповідно до Звіту з ОВД джерелом впливу на повітряне середовище при спорудженні свердловин є продукти згорання дизельного палива двох двигунів внутрішнього згорання типу CAT 3408-DITA потужністю по 370 кВт кожний (один основний, другий-резервний), що використовуються для приводу лебідки та бурової установки IDECO SBS DIR806. Витрата палива за добу для одного двигуна – 0,2871 т/добу. Витрата дизпалива при роботі ДВЗ приводу лебідки та ротора складає 11,75 т за 46 діб (тривалість роботи ДВЗ). Джерелом впливу на повітряне середовище при спорудженні свердловин є продукти згорання дизельного палива двох двигунів внутрішнього згорання типу Metax MP-9M потужністю по 700 кВт кожний, що використовуються для приводу бурових насосів. Для роботи бурової установки передбачено 2 бурові насоси: один використовують безпосередньо під час буріння свердловин, інший – резервний. Витрата палива за добу для одного двигуна – 1,386 т. Витрата дизпалива при роботі ДВЗ приводу бурового насосу складає 56,77 т за 46 діб (тривалість роботи ДВЗ). На буровому майданчику для електрозабезпечення передбачається використання дизель-електростанції «Perin», потужністю 200 кВт. При роботі дизельного двигуна в атмосферу викидаються: вуглецю оксид; азоту оксиди; ангідрид сірчистий; бенз(а)пірен; сажа та вуглеводні граничні, які є основними забруднювачами повітряного середовища. Витрата палива за добу для двигуна дизель-

електростанції потужністю 200 кВт – 0,5346 т.

Забруднення повітряного середовища можливе під час спалювання природного газу на факелі при випробуванні свердловини на продуктивність. При випробуванні продуктивних горизонтів свердловина переводиться на воду, буровий розчин збирається в ємкості, свердловина починає працювати через штуцер з продувкою на факел. При спалюванні природного газу на факелі до складу продуктів згоряння входять: оксиди азоту, оксид вуглецю і метан. Тривалість випробування свердловини на приплив для одного об'єкта становить 8 годин та спалюватися 12 тис.м³ природного газу на факелі. В період випробування свердловини основними забруднювачами атмосфери будуть продукти згоряння природного газу на факелі (азоту оксиди, вуглецю оксид, метан), продукти випаровування (вуглеводні граничні) з ємності для зберігання дизпалива.

Забруднення повітряного середовища відбувається з майданчика для розміщення автоспецтехніки при під'їзді, розміщенні та від'їзді автоспецтехніки. Найбільша кількість викидів під час буріння свердловин: буровою установкою з дизельним приводом припадає на вуглецю оксид (50%), вуглеводні насичені C12-C19 (21%) та сажа (18%); буровою установкою з електричним приводом припадає на вуглецю оксид (49%), вуглеводні насичені C12-C19 (21%) та сажа (19%). Найбільша кількість викидів під час: прокладання під'їзних доріг припадає на вуглецю оксид (52%) та азоту оксиди (38%); облаштування бурових майданчиків припадає на вуглецю оксид (52%) та азоту оксиди (38%); прокладання газопроводів-шлейфів припадає на вуглецю оксид (90%) та азоту оксиди (8%). Частка викидів під час прокладання газопроводу-шлейфу під річкою способом ГНБ припадає на вуглецю оксид (52%), азоту оксиди (38%) та сажу (5%). Загальна кількість викидів під час: буріння чотирьох свердловин буровою установкою з дизельним приводом - 13,250339 т/рік; облаштування чотирьох бурових майданчиків - 0,1610676 т/рік; прокладання під'їзних доріг та облаштуванні чотирьох бурових майданчиків - 0,2014 т/рік. Довідка про величини фонових концентрацій для забруднюючих речовин у районі планованої діяльності від 26.07.2021 № 1242/03-01 надана департаментом екології та природних ресурсів Закарпатської ОДА.

Під час буріння свердловин показники викидів забруднюючих речовин будуть в межах, які не перевищують ГДК (Додатки П.1-П.4 до Звіту з ОВД). Незначне перевищення ГДК по сажі, можна скоротити із застосуванням заходів, які зазначено у розділі 7 даного Звіту. Під час випробування проектних свердловин на приплив концентрації шкідливих речовин (діоксиду азоту та оксиду вуглецю) на межі С33 буде дорівнюватися фоновій концентрації, тобто при спалюванні газу на факелі забруднення відсутнє (Додатки Р.1-Р.2 до Звіту з ОВД). Можна зробити висновок, що межі С33 (в сторону до найближчої житлової забудови значення концентрації по шкідливих речовинах, для яких проводився розрахунок розсіювання буде значно меншими, ніж значення ГДК. Житлові будинки, загальноосвітні школи, дитячі дошкільні заклади, ігрові площадки, місця відпочинку населення, сади, парки, садівничі товариства, охоронні зони джерел водопостачання, водозбірних споруд та споруд водопровідної розподільної мережі в санітарно-захисну зону не потрапляють.

Забруднення водних об'єктів при будівництві свердловин може проявлятися у формах розкислювання та закаламучування. Проникнення забруднювачів у поверхневі води відбувається шляхом змивання з поверхні бурового майданчика дощами і талими водами, а підземні води – шляхом їх змішування з буровим розчином при проведенні свердловини через водоносний горизонт, ґрунтові води, крім цього шляхом інфільтрації через зону аерації. Розкислення водного середовища відбувається за рахунок різниці водневих показників, середнє значення якого у водах зони гіпергенезу складає 6,9, а в потенційних забруднювачах коливається від 8 до 10. Закаламучування підземних вод

відбувається за рахунок великої кількості нерозчинних речовин, які знаходяться в буровому розчині у завислому стані. Скидів стічних вод за межі бурових майданчиків не передбачається. Передбачається безамбарний метод буріння. Буровий шлам очищується за допомогою спеціального обладнання, яке дозволяє ефективно відокремити вибурену породу від бурового розчину. Надалі відходи передаються спеціальним ліцензованим організаціям, а очищений розчин використовується повторно. Планована діяльність не матиме впливу на гідрологічний режим річок, їх екосистеми, хімічні та фізичні характеристики води в районі здійснення планованої діяльності та нижче за течією, за різних метеорологічних умов її провадження.

Потенційний вплив на поверхневі і підземні води в процесі буріння свердловин, прокладання газопроводів-шлейфів, облаштування під'їзних доріг і бурових майданчиків може виникнути в результаті використання, неправильного поводження і розливу небезпечних матеріалів, таких як ізоляційні оливи та інші речовини, витоків або розливів дизельного палива або мастильних матеріалів на ділянці розташування будівельного обладнання або транспортних засобів. Проте, забруднюючі речовини, що виникають в результаті витоків з машин і транспортних засобів, малоімовірно досягнуть водоносного горизонту, оскільки, ці витoki невеликі за обсягом. Вплив на поверхневі і підземні води в результаті забруднення витокami або розливами забруднюючих речовин під час буріння свердловин визначається як незначний.

Під час будівельних робіт та робіт з буріння використовуватиметься привозна вода для забезпечення питних потреб, а також передбачається встановлення мобільних біотуалетів і біодушових для задоволення санітарно-гігієнічних потреб. Для попередження попадання забруднюючих речовин у водне середовище передбачається покриття майданчиків свердловин з/б плитами, стики яких заливаються бетоном;

Зелені насадження, промислові об'єкти, житлово-цивільні, гідротехнічні, та інші споруди в межах бурових майданчиків відсутні. Земельні ділянки, що передбачається відвести під буровий майданчик представлена землями сільськогосподарського призначення.

Розташування устя свердловин обумовлюється оптимальними геологічними умовами розкриття перспективних продуктивних горизонтів і поверхневими умовами, територіальні альтернативи для яких відсутні.

Діяльність ТОВ «СІ-ЕН-ДЖІ» передбачається здійснювати з дотриманням вимог природоохоронного законодавства з метою збереження нормативного стану довкілля та запобігання негативного впливу на всіх етапах планованої діяльності.

Опис і оцінка можливого впливу на довкілля планованої діяльності

В процесі планованої діяльності спорудження пошукових свердловин №104-Ужгородська, №105-Ужгородська, №106-Ужгородська, №107-Ужгородська Ужгородської площі можливий вплив на довкілля:

грунт – родючий шар ґрунту в межах бурових майданчиків зазнає впливу від техніки, що використовується для монтажних, підіймально-транспортних та земляних робіт, а також у випадку забруднення рідкими відходами буріння, що вміщують хімреагенти. Зняття та складування в кагати родючого шару ґрунту на буровому майданчику забезпечує його зберігання від забруднення. Негативний вплив під час роботи будівельно-монтажної техніки, відпрацьованого бурового розчину та мінералізованих вод при відкритому фонтануванні та прокладанні газопроводів. Під час проведення робіт із будівництва газопроводів-шлейфів родючий шар ґрунту по всій трасі робіт складуватиметься в кагати. Газопровід-шлейф частково прокладається по землях,

що мають сільськогосподарське призначення, при цьому передбачене зняття і наступне відновлення родючого шару ґрунту. Після завершення робіт передбачається проведення технічної та біологічної рекультивації землі і передавання її землевласникам (землекористувачам);

атмосферне повітря – допустимий вплив. Викиди забруднюючих речовин в атмосферному повітрі здійснюється при виконанні наступних технологічних операцій: монтажні роботи (на майданчиках свердловин); неорганізованими джерелами викиду забруднюючих речовин є: майданчик для розміщення автоспецтехніки, вишко-лебідочний блок (при виконанні зварювальних робіт); буріння (поглиблення) свердловин установкою з електричним приводом; організованим джерелом викиду забруднюючих речовин є: вихлопна труба дизельелектростанції; неорганізованими: майданчик для розміщення автоспецтехніки, блок приготування бурового розчину, ємність для зберігання дизельного палива, зварювальні роботи; буріння (поглиблення) свердловини установкою з дизельним приводом; організованим джерелом викиду забруднюючих речовин є: вихлопна труба бурового обладнання, дизель-електростанції; неорганізованими: майданчик для розміщення автоспецтехніки, блок приготування бурового розчину, ємність для зберігання дизельного палива, зварювальні роботи; випробування свердловин на приплив: організованим джерелом викиду забруднюючих речовин являється: факельний викид;

геологічне середовище та підземні горизонти з прісними водами – ймовірний вплив проявляється у вигляді порушення нормативного стану геологічного розрізу в процесі буріння свердловин до проектних глибин, який представлений стратиграфічними комплексами і підземні горизонти з відмінними по величині пластовими параметрами. До них відносяться: градієнти гідророзриву порід, градієнти пластових тисків, пластові температури, горизонти з прісними і мінералізованими водами, газоносні і поглинаючі горизонти та інші. Крім того, ймовірно зазнає впливу перший від поверхні підземний горизонт з прісними водами у випадку проникнення в нього хімреагентів, ПММ і рідких продуктів фонтанування свердловини. Геологічне середовище підлягає впливу в процесі буріння свердловини, а раціональна конструкція свердловини, яка включає спуск обсадних колон з наступним цементуванням високоміцним портландцементом дозволяє попередити забруднення горизонтів з прісними водами та інші негативні наслідки у вигляді техногенних змін, деформацію земної поверхні. Скиди стічних вод за межі бурового майданчика не передбачаються. Передбачається допустимий вплив на геологічне середовище під час проведення робіт із будівництва газопроводів-шлейфів, під'їзних доріг та облаштування бурових майданчиків;

водне середовище. Можливими джерелами забруднення підземних горизонтів з прісними водами можуть бути: буровий розчин, який використовується при розкритті водоносних горизонтів в процесі буріння свердловини; перетоки мінералізованих вод нижче залягаючих водоносних горизонтів;

шумове навантаження. При роботі будівельної техніки під час монтажу-демонтажу бурової установки, бурового обладнання в процесі буріння свердловин може виникнути шумове навантаження на житлові території;

утворення відходів III та IV класу небезпеки;

стан фауни, флори, біорізноманіття – вплив прийнятний, оскільки земельні ділянки, які передбачається відводити під бурові майданчики, знаходиться на сільськогосподарських угіддях, виявляється у вигляді порушення нормативного стану в процесі спорудження та підключення свердловин;

матеріальні об'єкти, включаючи архітектурну, археологічну та культурну спадщину – негативних впливів не передбачається. Об'єкти архітектурної, археологічної та

культурної спадщини в районі розташування бурових майданчиків, траси прокладання газопроводів-шлейфів, під'їзних доріг відсутні;

соціально-економічні умови – позитивний вплив. Позитивним впливом планованої діяльності на соціальні умови життєдіяльності населення є створення додаткових робочих місць та забезпечення держави енергетичними ресурсами власного видобутку природного газу.

вплив на навколишнє соціальне середовище (населення) – позитивний вплив;

навколишнє техногенне середовище негативний вплив – вплив відсутній;

Суттєвий вплив на довкілля можливий лише у випадку виникнення аварійних ситуацій.

Департамент екології та природних ресурсів Закарпатської обласної державної адміністрації з урахуванням даних, наведених у Звіті з ОВД, а саме, що:

планована діяльність. Планована діяльність передбачає спорудження пошукових свердловин: №104-Ужгородська, №105-Ужгородська, №106-Ужгородська, №107-Ужгородська Ужгородської площі з метою пошуку газових покладів та підключення свердловин до проектованої установки підготовки газу «Ужгород» на території Сюртівської сільської територіальної громади Ужгородського району Закарпатської області. Планована діяльність буде здійснювати ТОВ «СІ-ЕН-ДЖІ» на підставі спеціального дозволу на користування надрами № 6104 від 11 березня 2016 року (внесено зміни), виданого Державною службою геології та надр України, погодженого Закарпатською обласною радою (рішення від 27.08.2015 № 1338), Мінприроди України (лист від 04.08.2015 № 5/3-6/9469-15), Держгірпромнаглядом України (23.10.2015 № 4973/0/1.02-06/6/15). Строк дії спеціального дозволу – 20 років, мета користування надрами – видобування вуглеводнів на Ужгородській площі; місцезнаходження – Закарпатська область, Ужгородський, Мукачівський район; площа – 301,4 км²;

вплив на повітряне середовище - допустимий вплив. Під час спорудження свердловин буровою установкою з дизельним приводом повітряне середовище ймовірно зазнає впливу від продуктів згорання дизельного палива при роботі ДВЗ силового приводу бурової установки, дизель-електростанції; продуктами згорання природного газу на факелі при випробуванні свердловин; пилевиками при приготуванні бурового розчину. Під час спорудження свердловин буровою установкою з електроприводом повітряне середовище ймовірно зазнає впливу від дизель-електростанції (у разі резервного використання через неможливість під'єднання до існуючих ЛЕП); продуктами згорання природного газу на факелі при випробуванні свердловин; пилевиками при приготуванні бурового розчину. На межі житлової забудови найближчого населеного пункту від бурових майданчиків значення концентрацій по всіх забруднюючих речовинах, що викидаються в повітряне середовище, вище зазначеними джерелами, будуть меншими, ніж значення ГДК;

вплив на здоров'я населення – допустимий вплив. Приземні концентрації забруднюючих речовин на межі нормативної санітарно-захисної зони (500 м, якщо буріння ведеться установкою з дизельним приводом; 300 м, якщо буріння ведеться установкою з електричним приводом) будуть менші, ніж значення ГДК (з урахуванням фону) (за винятком сажі під час буріння свердловини з електричним приводом, проте, з врахуванням заходів, зазначених в розділі 7 Звіту з ОВД, викиди не перевищуватимуть 1 ГДК), що відповідає санітарним та екологічним вимогам. Розрахункові ризики розвитку неканцерогенних і індивідуального канцерогенного ефектів для здоров'я населення при впливі забруднюючих речовин, що викидаються джерелами викидів на буровому

майданчику свердловини, є допустимими, ймовірність виникнення шкідливих ефектів у населення надзвичайно мала. Соціальний рівень ризику оцінюється як «прийнятний». Шумове навантаження, вплив вібрації та інших негативних чинників на житлові території при спорудженні пошукової свердловини, її експлуатації, а також при проведенні будівельних робіт у межах норми. Санітарно-захисна зона об'єкту планованої діяльності витримана;

вплив на кліматичні фактори (у тому числі зміна клімату та викиди парникових газів) – негативного впливу не передбачається. Змін мікроклімату в результаті планованої діяльності не очікується. У зв'язку з короткочасністю спалювання газу на факелі в процесі випробування свердловин теплове забруднення навколишнього середовища буде вкрай незначне. В результаті провадження планованої діяльності відсутні значні виділення теплоти, інертних газів, вологи. Особливості кліматичних умов, які сприяють зростанню інтенсивності впливів планованої діяльності на навколишнє середовище, відсутні;

вплив на ґрунти. Ґрунт – родючий шар ґрунту в межах бурових майданчиків зазнає впливу від техніки, що використовується для монтажних, підіймально-транспортних та земляних робіт, а також у випадку забруднення рідкими відходами буріння, що вміщують хімреагенти. Зняття та складування в кагати родючого шару ґрунту на буровому майданчику забезпечує його зберігання від забруднення. Після закінчення робіт планованої діяльності передбачається проведення технічної та біологічної рекультивациі землі і передавання її землевласникам (землекористувачам);

Остаточна схема прокладання газопроводів-шлейфів визначатиметься тільки після погодження із землевласниками/землекористувачами, а також ОТГСУ (у разі проходження в межах охоронної зони магістральних газопроводів). Оскільки установка підготовки газу проєктована, то маршрути прокладання газопроводів-шлейфів буде погоджено тільки після визначення остаточного розташування УКПГ «Ужгород» (після проходження нової процедури з ОВД). Остаточне розташування УКПГ-Ужгород буде визначене після погодження із землевласниками/землекористувачами. Вплив від будівництва та експлуатації УКПГ буде оцінено в іншій процедурі з ОВД;

вплив на геологічне середовище та підземні горизонти з прісними водами – ймовірний вплив проявляється у вигляді порушення нормативного стану геологічного розрізу, який представлений стратиграфічними комплексами і підземні горизонти з відмінними по величині пластовими параметрами. До них відносяться: градієнти гідророзриву порід, градієнти пластових тисків, пластові температури, горизонти з прісними і мінералізованими водами, газоносні і поглинаючі горизонти та інші. Крім того, ймовірно зазнає впливу перший від поверхні підземний горизонт з прісними водами у випадку проникнення в нього хімреагентів, ПММ і рідких продуктів фонтанування свердловини. Геологічне середовище підлягає впливу в процесі буріння свердловини, а раціональна конструкція свердловини, яка включає спуск обсадних колон з наступним цементуванням високоміцним портландцементом дозволяє попередити забруднення горизонтів з прісними водами та інші негативні наслідки у вигляді техногенних змін, деформацію земної поверхні. Скиди стічних вод за межі бурового майданчика не передбачаються. Вплив на геологічне середовище під час проведення робіт із будівництва газопроводів-шлейфів, під'їзних доріг та облаштування бурових майданчиків допустимий;

вплив на водне середовище. Під час здійснення планованої діяльності вплив на водоносність водотоків та водойм прийнятний. Фізичні впливи на гідроморфологічні умови водних об'єктів, що активізують шкідливу дію вод (руйнування берегів, затоплення, підтоплення тощо) і пов'язані небезпечні геологічні процеси, відсутні.

Дощові стоки та талі снігові води з території бурового майданчика будуть збиратися в металеві ємності, що заглиблені в землю на рівень земної поверхні. Для збору поверхневих стоків (атмосферних опадів) майданчик бурової вирівнюватиметься з ухилом в бік закопаних металевих ємностей, тому всі речовини, що змиті дощовими і талими сніговими водами, будуть накопичуватись у цих ємностях. Оскільки скиди вод за межі бурового майданчика не передбачаються, тому забруднення і замулення водних об'єктів на прилеглих територіях буде відсутнє.

поводження з відходами. Загальна кількість відходів, які можуть утворитись під час здійснення планованої діяльності - 6279,3898 т/рік (під час буріння буровою установкою з дизельним приводом). Загальна кількість відходів, які можуть утворитись під час здійснення планованої діяльності - 6283,9098 т/рік (під час буріння буровою установкою з електроприводом). Під час спорудження чотирьох пошукових свердловин утворюватиметься 0,1 т електродів відпрацьованих. Загальна кількість відходів комунальних змішаних під час буріння чотирьох свердловин становитиме 0,896916 т/рік. В процесі роботи та обслуговування обладнання можуть утворюватися такі відходи: брукт чорних металів, відходи кольорових металів, лампи люмінесцентні відпрацьовані, відходи комунальні змішані та ін. Поводження з відходами здійснюється згідно Закону України «Про відходи», що виключає можливість негативного впливу на навколишнє середовище. Тимчасове зберігання відходів до передачі спеціалізованим підприємствам, у відповідності до укладених договорів, повинно здійснюватися згідно вимог санітарного законодавства України, що унеможливує вплив відходів на стан навколишнього середовища;

шумовий вплив. Рівень шуму на межі СЗЗ (300 м) при під час випробування свердловини складає 42,2577 дБА, що менше допустимого рівня шуму на території житлової забудови. Оскільки буріння свердловин відбуватиметься послідовно, то шумовий вплив буде тільки від роботи на одному буровому майданчику. Рівень звуку при виконанні робіт з найбільшим рівнем акустичного навантаження (прокладання газопроводів – шлейфів, під'їзних доріг та облаштування бурових майданчиків) буде в допустимих межах. Рівень шуму під час підготовчих і будівельних роботах, не перевищує допустимі значення на межі житлової забудови. Роботи проводитимуться лише у денний час, отже рівень шуму – прийнятний;

вібраційне, електромагнітні хвилі і іонізуюче випромінювання. При дотриманні правил і умов експлуатації машин і ведення технологічних процесів, використання техніки тільки у відповідності з її призначенням, застосуванні засобів вібраційного захисту, вплив вібрації характеризується як мінімальний і буде мати локальний характер. При реалізації планованої діяльності не використовуватимуться технологічні процеси, що є джерелами статичної електрики, електромагнітних та іонізуючих випромінювань, інших шкідливих факторів, які визначені ДСП 173-96 «Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів»;

вплив на стан фауни, флори, біорізноманіття землі (у тому числі вилучення земельних ділянок). Земельні ділянки, які передбачається відводити під бурові майданчики знаходяться на сільськогосподарських угіддях, в межах яких природна флора і фауна відсутня. Для розміщення бурового обладнання, привишкових споруд, службових та побутових приміщень та інш. на період спорудження кожної свердловини передбачається тимчасове відведення земельної ділянки, згідно ВБН В.2.4-00013741-001:2008. У випадку отримання промислового припливу пластового флюїду у довгострокове користування відводиться ділянка площею біля 0,5 га, по трасах прокладання газопроводів відвід землі носить тимчасовий характер на період будівництва. Вплив допустимий;

природно-заповідний фонд. Найближче до планованих свердловин розташовані такі об'єкти природнозаповідного фонду: загальнозоологічний заказник загальнодержавного значення «Великодобронський» (Україна), регіональний ландшафтний парк місцевого значення «Притисянський» (Україна), охоронювана ландшафтна територія «Latorica» (Словаччина), національні природні заповідники «Botiansky Luh» та «Latoricky Luh» (Словаччина), рамсарське водно-болотне угіддя «Latorica» (Словаччина). Загальнозоологічний заказник загальнодержавного значення «Великодобронський» розташований на відстані 6,1 км від свердловини №107-Ужгородська, в межах Ужгородського та Мукачівського районів Закарпатської області (Великодобронське лісництво, квартали 1-24). Регіональний ландшафтний парк «Притисянський» розташований на відстані 0,4 км від свердловини №107. Території розміщення планованих свердловин №104 та №105-Ужгородські характеризуються розвитком інтенсивних видів сільського господарства, тому згідно із законом України «Про екологічну мережу» від 2004 року не належать до переліку складових структурних елементів екомережі. Свердловини №106 та №107 – Ужгородські розміщені в межах територій, які в минулому використовувались для розвитку тваринництва. Реалізація планованої діяльності може посприяти доступності відведених земельних ділянок за рахунок їх підготовки до облаштування бурових майданчиків. А в результаті рекультивації, передбаченої після закладення свердловин, на цій території сформуються сприятливі умови для подальшого розвитку традиційних видів екстенсивного сільського господарства;

вплив на матеріальні об'єкти, включаючи архітектурну, археологічну та культурну спадщину. Об'єкти архітектурної, археологічної та культурної спадщини в районі розташування бурових майданчиків траси прокладання газопроводів-шлейфів, під'їзних доріг відсутні.

вплив на ландшафт. Негативних впливів не передбачається;

соціально-економічні умови – позитивний вплив. Позитивним впливом планованої діяльності на соціальні умови життєдіяльності населення є створення додаткових робочих місць та забезпечення держави енергетичними ресурсами власного видобутку природного газу. Діяльність, пов'язана зі спорудженням бурового майданчика та закладенням пошукових свердловин, належить до тимчасової. Експлуатація газової свердловини, газопроводів-шлейфів та доріг зумовлюватиме середньостроковий вплив. Загалом найбільшого впливу компоненти навколишнього середовища зазнаватимуть внаслідок тимчасової діяльності;

кумулятивний вплив планованої діяльності на стан видів флори і фауни, біотичне та ландшафтне різноманіття з існуючими та проєктованими кар'єрами відсутній.

транскордонний вплив не передбачається.

Суттєвий вплив на довкілля можливий лише у випадку виникнення аварійних ситуацій. При спорудженні свердловин найбільш вірогідними ускладненнями і аваріями, що можуть вплинути на довкілля можуть бути: розливи нафтопродуктів на території бурової; інтенсивні газопрояви (ускладнення); газовий фонтан. При експлуатації свердловин необхідність проведення вогневих та вогненебезпечних робіт, необхідність обслуговування обладнання, яке в процесі експлуатації знаходиться під високим тиском, можливість утворення вибухонебезпечної суміші газу з повітрям при витіканні газу може бути причиною виникнення аварійних ситуацій.

Передбачений комплекс технологічних, технічних, організаційних рішень забезпечує безаварійність робіт, починаючи з підготовки майданчика під буровий верстат з подальшим бурінням свердловини, її кріпленням, викликом припливу вуглеводнів і

закінчуючи демонтажем бурового устаткування, прокладанням необхідних комунікацій і рекультивацією земельної ділянки при підключенні свердловин, розробки і облаштування родовища для видобування вуглеводневої сировини, функціонування установки комплексної підготовки газу у сталому технологічному режимі, ведення технологічного процесу при дотриманні Технологічного регламенту на установку, забезпечення попередження виникнення аварійних ситуацій, здійснення заходів під час несприятливих метеорологічних умов, дотримання вимог природоохоронного законодавства щодо охорони довкілля забезпечує безпечне функціонування родовища та мінімізацію негативного впливу на стан навколишнього середовища.

Відповідно до Звіту з ОВД на підприємстві передбачено організаційно-технічні заходи для недопущення виникнення аварійних ситуацій, можливості забезпечення оперативної локалізації та ліквідації аварійних ситуацій, забезпечення мінімізації можливого негативного впливу на довкілля. Впроваджуються заходи з метою дотримання вимог Закону України «Про об'єкти підвищеної небезпеки» та моніторинг і контроль по виконанню природоохоронних заходів у відповідності до вимог законодавчих актів і нормативних документів. Для своєчасної ліквідації аварійної ситуації на підприємстві розроблено ПЛАС.

Організація моніторингу при спорудженні свердловин (буріння, облаштування, підключення, експлуатація) є невід'ємною частиною контролю стану навколишнього середовища, здійснюється суб'єктом господарювання. Під час аварійних ситуацій (можливих і непередбачуваних) буде проводитись контроль за станом атмосферного повітря, ґрунтів та видами і кількістю утворених відходів. При проведенні моніторингу суб'єкт господарювання повинен мати: картосхему розташування джерел шкідливої дії на довкілля з вказівкою місць проведення випробувань і відбору проб, пробних майданчиків; план-графік проведення спостережень, затверджений керівником; відомості про лабораторію, що виконує випробування при проведенні моніторингу, атестат акредитації з додатком області акредитації,

а також з урахуванням всієї інформації, зауважень та пропозицій, що надійшли протягом строку громадського обговорення (звіт про громадське обговорення разом з таблицею повного, часткового врахування або обґрунтованого відхилення зауважень і пропозицій є невід'ємною частиною цього висновку), вважає допустимим провадження планованої діяльності з огляду на нижченаведене, а саме на те, що:

на підставі наведених у Звіті з ОВД оцінок ймовірних впливів на компоненти довкілля (атмосферне повітря, біорізноманіття, ґрунти, водні та земельні ресурси, геологічне середовище, рівні шумового та вібраційного забруднення) сукупний вплив планованої діяльності при штатному режимі експлуатації буде в межах допустимих показників;

за результатами аналізу звіту з ОВД встановлено, що основний вплив планованої діяльності очікується на атмосферне повітря та геологічне середовище. При виконанні екологічних умов, встановлених для планованої діяльності, зазначені впливи на компоненти довкілля можуть характеризуватись як екологічно допустимі.

Екологічні умови провадження планованої діяльності:

1. Для планованої діяльності встановлюються такі умови використання території та природних ресурсів під час провадження планованої діяльності, а саме:
до початку планованої діяльності, отримати погодження, що передбачені

законодавством;

користування земельною ділянкою здійснювати лише при наявності документів землекористування з врахуванням вимог статей 97, 99 Земельного кодексу України;

маршрути під'їзних доріг до свердловин погодження із землевласниками/землекористувачами та органами місцевого самоврядування;

недопущення самовільного користування земельними ділянками;

чітко дотримуватись межі територій, що відведені для планованої діяльності;

дотримання вимог Кодексу України про надра;

забезпечити захист земель від ерозії, забруднення відходами виробництва;

організувати збір, очищення та відведення дощових та талих вод;

укласти угоду для забезпечення планованої діяльності технічною водою;

використовувати справне технологічне обладнання, забезпечити недопущення використання техніки та механізмів з наявним протіканням паливо-мастильних матеріалів;

забезпечити локалізацію забруднень безпосередньо на місці їх утворення;

забезпечити проведення рекультивації порушених земель;

дотримання санітарно-захисної зони об'єкту планованої діяльності, нормативних вимог з охорони навколишнього природного середовища, забезпечення екологічної безпеки, щодо шуму та вібрації, у сфері поводження з відходами, правил техніки безпеки та протипожежної безпеки;

отримати дозвіл на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря відповідно до Закону України «Про охорону атмосферного повітря», забезпечити дотримання затверджених гранично-допустимих викидів забруднюючих речовин та виконання умов дозволу;

у випадку зміни параметрів джерел викидів, їх кількісного та якісного складу забруднюючих речовин, прийняти рішення про зміну технології виробництва, що передбачає зниження викидів шкідливих речовин в атмосферу, його перепрофілювання;

повернення супутньопластових вод (СПВ) здійснювати відповідно до технологічних проектів, які погоджуються з центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, і центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері санітарного та епідемічного благополуччя населення;

дотримання вимог Закону України «Про об'єкти підвищеної небезпеки»;

дотримання вимог Закону України «Про природно-заповідний фонд»;

реалізацію планованої діяльності здійснювати відповідно до вимог Водного та Земельного кодексів України;

дотримання вимог та обмежень відповідно до Закону України «Про об'єкти природно-заповідного фонду України»;

поводження з відходами здійснювати відповідно до вимог Закону України «Про відходи», документів дозвільного характеру та укладених договорів зі спеціалізованими організаціями у сфері поводження з відходами, у тому числі з небезпечними;

забезпечити дотримання стандартів та вимог щодо рівнів впливу шуму та вібрації в робочій зоні планованої діяльності, контроль рівнів вібрації та шуму на робочих місцях;

не перевищувати показників виробничого шуму та вібрації на межі житлової забудови та санітарно-захисної зони встановлених санітарними вимогами;

передбачити джерела аварійного електропостачання;

забезпечити виконання заходів спрямованих на запобігання значного негативного впливу на навколишнє природне середовище;

дотримуватись інших природоохоронних заходів, передбачених відповідними технологічними регламентами;

дотримання вимог природоохоронного законодавства.

2. Для планованої діяльності встановлюються такі умови щодо запобігання виникненню надзвичайних ситуацій та усунення їх наслідків, а саме:

експлуатацію обладнання здійснювати в суворій відповідності з регламентом та нормами, запроваджувати необхідні методи контролю, проводити огляд обладнання та трубопроводів, дотримуватися графіка проведення плановопереджувального ремонту;

недопущення розгерметизації гирла свердловини;

дотримання технологічного регламенту та забезпечення надійного контролю за технічним станом обладнання;

забезпечити виконання всіх передбачених рішень для запобігання аварійних ситуацій;

недопущення виникнення аварійних ситуацій, у випадку їх виникнення дотримуватись розробленого та затвердженого плану ліквідації аварійних ситуацій;

припиняти роботи при виникненні нештатних ситуацій (аварій, несправність та ін.) до приведення техпроцесу у відповідність до регламентних робіт;

передбачити необхідний обсяг відповідних матеріалів та засобів щодо локалізації та ліквідації аварійних ситуацій;

при виникненні нештатних ситуацій компенсаційні заходи визначаються у порядку до вимог діючих законодавчих норм та актів.

3. Для планованої діяльності встановлюються такі умови щодо зменшення транскордонного впливу планованої діяльності,* а саме:

підстави для здійснення транскордонної оцінки впливу відсутні.

4. На суб'єкта господарювання покладається обов'язок із здійснення таких компенсаційних заходів :**

своєчасна та в повному обсязі сплата рентних платежів та екологічного податку; проведення робіт з відновлення ґрунтів; оплата компенсаційних збитків при аварійних ситуаціях.

5. На суб'єкта господарювання покладається обов'язок із запобігання, уникнення, зменшення (пом'якшення), усунення, обмеження впливу планованої діяльності на довкілля, а саме:**

чітко витримувати межі територій відведених під плановану діяльність;

проїзд транспорту дозволити тільки в межах відведених доріг;

злив паливно-мастильних матеріалів дозволити тільки в спеціально відведених та обладнаних для цього місцях;

забороняється робота двигунів на форсованому режимі;

забезпечити контроль за дотриманням технологічних регламентів виробничої діяльності;

проводити профілактичний огляд герметизуючого гирлового обладнання, викидних ліній, проводити підбір обсадних труб по міцності, а колонної головки, противикидного обладнання, фонтанної арматури, виходячи з максимального тиску газу на гирлі свердловини; густину бурового розчину вибирати з умови забезпечення створення протитиску на газонасичені пласти;

слідкувати за рівнем бурового розчину в приймальних ємностях; включати в компоновку бурильної колони кульові крани; забезпечити на буровій запас бурового розчину необхідної густини не менше одного об'єму свердловини;

облаштувати робочі місця будівельного майданчика контейнерами для побутових та будівельних відходів;

влаштувати тимчасові будівлі та споруди у відведених місцях; обладнання та трубопроводи повністю повинні бути герметизовані;

забезпечити майданчики обслуговування для безпечного доступу до запірної арматури і проведення геологічних операцій, на всіх технологічних лініях об'язки свердловини місцеві манометри для контролю за тиском, використання запірної арматури (засувок, клапанів, вентилів), що відповідають характеристикам робочого середовища (робочий тиск, температура), нормативну глибину прокладання трубопроводу;

забезпечити дотримання нормативних відстаней (в плані та просвіті) від проектного газопроводу до існуючих підземних комунікацій, захист газопроводу від атмосферної та ґрунтової корозії, захист підземної частина газопроводу ізоляційним покриттям класу В (дуже посилене), електрозахист газопроводу;

після завершення проведення будівельних робіт, пов'язаних з порушенням земель, забезпечити відновлення земель у стан, придатний до використання у сільському господарстві;

забезпечити постійний контроль за якісним і кількісним складом забруднюючих речовин та контроль за станом забруднення атмосферного повітря житлових територій в зоні впливу викидів об'єктів згідно з діючим законодавством;

здійснювати організаційні, економічні, екологічні та інші заходи спрямовані на раціональне використання та охорону земель, їх захист від шкідливого антропогенного впливу;

забезпечити демонтаж об'єкту планованої діяльності у випадку виведення його з експлуатації та припинення реалізації планованої діяльності з повернення території до початкового природного стану;

дотримання вимог природоохоронного законодавства.

6. На суб'єкта господарювання покладається обов'язок із здійснення після проектного моніторингу^{}, а саме:**

6.1. До початку провадження планованої діяльності розробити, узгодити та затвердити з Департаментом план післяпроектного моніторингу;

6.2. Проводити моніторинг стану забруднення атмосферного повітря на межі нормативної СЗЗ в бік найближчої забудови до свердловини та на межі найближчої житлової забудови до свердловини під час буріння та виконання робіт (один раз перед бурінням свердловин, один раз під час буріння свердловин та один раз під час випробування свердловин, один раз перед введенням в експлуатацію свердловин). У разі ліквідації свердловини: один раз після ліквідації;

6.3. Проводити моніторинг за якістю підземних вод на території бурового майданчика та на межі житлової забудови найближчої до свердловини (один раз перед бурінням свердловини, один раз перед буріння свердловини (колодязь найближчого житлового будинку до свердловини), один раз під час буріння свердловини (колодязь найближчого житлового будинку до свердловини), один раз після буріння свердловини (колодязь найближчого житлового будинку до свердловини)

6.3. Проводити моніторинг за якістю природного поверхневого водоймища (річка) найближчого до місця планованої діяльності (один раз перед буріння свердловини та один раз під час буріння);

6.4. Проводити моніторинг стану ґрунтів на майданчику розташування свердловин (один раз перед початком робіт по спорудженню свердловин, один раз під час буріння свердловини, один раз після завершення робіт з технічної рекультивації).

Речовини, які підлягають контролю по вищезазначених параметрах моніторингу (п.п 6.1-6.4) зазначені у таблиця 11.1 Звіту з ОВД;

6.5. Проводити моніторинг за фоновими показниками іонізуючого випромінювання в межах бурового майданчика (вимірювання потужності поглинутої дози зовнішнього гамма-випромінювання) свердловини (один раз перед бурінням свердловини, один раз під час буріння свердловини, один раз після завершення робіт);

6.6. Проводити моніторинг за рівнем шуму на межі санітарно-захисної зони з боку найближчої житлової забудови та на межі найближчої житлової забудови до свердловини під час буріння (один раз під час буріння свердловини).

Інформацію про результати післяпроектного моніторингу (звіти післяпроектного моніторингу) вказаного у пунктах 6.1-6.6 подавати до Департаменту протягом наступного місяця після їх виконання.

Примітка: Якщо під час провадження планової діяльності, буде виявлено значний негативний вплив цієї діяльності на життя та здоров'я населення чи довкілля та якщо такий вплив не був оцінений під час здійснення оцінки впливу на довкілля та/або істотно змінює результати оцінки впливу цієї діяльності на довкілля, рішення про провадження такої планованої діяльності за рішенням суду підлягає скасуванню, а діяльність - припинено.

7. На суб'єкта господарювання покладається обов'язок із здійснення додаткової оцінки впливу на довкілля на іншій стадії проектування , а саме: здійснення додаткової оцінки впливу на довкілля планованої діяльності будівництва та експлуатації установки комплексної підготовки газу (УКПГ-Ужгород).**

Висновок з оцінки впливу на довкілля є обов'язковим для виконання. Екологічні умови, передбачені у цьому висновку, є обов'язковими.

Висновок з оцінки впливу на довкілля втрачає силу через п'ять років у разі, якщо не було прийнято рішення про провадження планованої діяльності.

Начальник відділу оцінки впливу на довкілля та моніторингу навколишнього середовища

(керівник структурного підрозділу з оцінки впливу на довкілля уповноваженого органу)

Директор департаменту екології та природних ресурсів Закарпатської обласної державної адміністрації

(керівник уповноваженого територіального/ заступник керівника уповноваженого центрального органу)

І.О. УРИСЬ
(ініціали, прізвище)

Ю.М. ШПОНТАК
(ініціали, прізвище)

* Якщо здійснювалася процедура оцінки транскордонного впливу.

** Якщо з оцінки впливу на довкілля випливає така необхідність.